

Марія МЕХ,

*студентка магістратури,
факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(м. Чернігів) mekhmasha@gmail.com*

Лариса МЕХ,

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки і управління,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(м. Чернігів) mehlarisa@gmail.com*

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЗМІНУ ТРАДИЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ

Актуальність. Технологізація освітнього процесу ставить перед педагогами нові виклики. Поява штучного інтелекту породжує багато питань, труднощів і одночасно відкриває нові перспективи. Одне з ключових питань у сфері освіти: які можливості приносить штучний інтелект і як це може змінити навчальний процес?

Впровадження штучного інтелекту в освіту має велике значення, оскільки його використання може допомогти педагогам та здобувачам освіти у багатьох аспектах. Штучний інтелект стимулює зміну освітньої парадигми. Він може допомогти педагогам автоматизувати процес навчання, розширити доступність навчання та створити більш ефективні методи навчання.

Залучення штучного інтелекту в освіту – це питання, яке знаходиться на початковому етапі дослідження. Здійснюється огляд загальних особливостей і виявлення перспективних напрямків для впровадження новітніх освітніх практик.

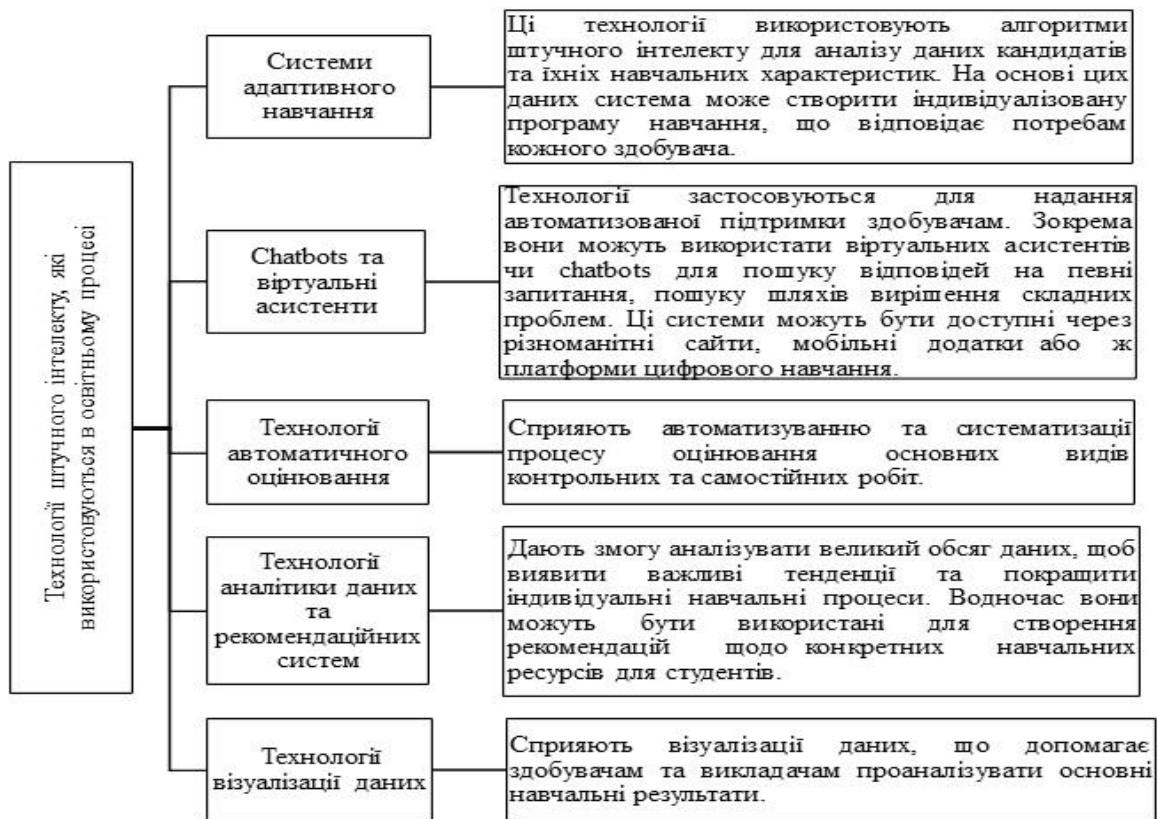
Штучний інтелект не повинен замінювати педагога розумним роботом, а лише розширювати його можливості як інтелектуальна система, роблячи навчальний матеріал більш доступним та розумним.

Мета дослідження – проаналізувати вплив штучного інтелекту на процеси навчання і викладання.

Виклад основного матеріалу. У третьому тисячолітті штучний інтелект присутній в усіх сферах життя, від повсякденного використання людиною до функціонування великих корпорацій. Освіта є невід'ємною складовою людського життя, спрямованою на соціалізацію та розуміння законів існування. Згідно з А. Погореленко, штучний інтелект може виступати в ролі персонального вчителя. Саме він розширює та надає освітні можливості, які раніше були доступні лише обмеженому колу осіб. Мова йде про тих вчителів, які інтегрують можливості штучного інтелекту у процес пізнання. Винаходження комп'ютера та Інтернету значно змінили пізнавальні можливості учасників освітнього процесу [3].

Важливо зазначити, що впровадження штучного інтелекту в освітній процес, а також цифровізація та диджиталізація суспільства, про які часто говорять, спонукають педагогічних та науково-педагогічних працівників навчатися новим підходам у поданні навчального матеріалу. Це означає, що вони повинні оволодівати сучасними досягненнями науки та техніки, які імплементуються у навчальний процес. У зв'язку з цим на сьогоднішній день, як на рівні державних структур, так і на рівні громадських організацій, активно популяризуються різноманітні курси та вебінари, щоб ознайомити зацікавлених осіб з різноманітними програмами та їх можливостями у використанні в освітньому процесі. Користуючись свободою вибору, мотивацією та можливостями, надавачі освітніх послуг можуть обирати будь-які форми оволодіння сучасними досягненнями у розвитку штучного інтелекту [1].

Штучний інтелект в освіті використовується для розробки нових технологій та інструментів, які сприяють полегшенню навчання та покращенню ефективності освітнього процесу загалом. На сьогоднішній день існує багато інноваційних технологій штучного інтелекту, які успішно застосовуються в освітній галузі.

Рис. 1. Технології штучного інтелекту, які використовуються в освітньому процесі (Джерело: систематизовано авторами за [1-3])

Отже, у сфері освіти штучний інтелект застосовується з метою розробки нових технологій та інструментів, що спрощують навчання та підвищують ефективність освітнього процесу в цілому. Наприклад, платформи IBM Watson Education, SMART Learning Suite, Cognii, ChatGPT, DreamBox Learning, Midjourney та інші нейромережі та освітні платформи, де використовується штучний інтелект, надають широкий спектр інструментів для організації індивідуалізованого навчання, таких як аналітика даних, персоналізовані навчальні програми та інтерактивні віртуальні помічники [2].

Проте, разом із перевагами, використання штучного інтелекту також постає перед рядом проблем:

- недостатнє дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти;
- зменшення кількості викладачів і, відповідно, тиск на ринок праці;
- потенційна соціальна нерівність у доступі до відповідного програмного забезпечення та складність розвитку комунікативних навичок тощо.

Висновок. Це лише деякі з проблем, пов'язаних із використанням штучного інтелекту. Ще одним перспективним напрямом досліджень може стати вивчення того, як розвинути достатній рівень знань та цифрової компетентності, щоб здобувачі освіти могли самостійно працювати з штучним інтелектом.

Список використаних джерел

1. Панухник О. В. Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ШІ. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 83. № 4. С. 202–211.
2. Певень К., Хміль Наталія, Макогончук Н. Вплив штучного інтелекту на зміну традиційних моделей навчання та викладання: аналіз технологій для забезпечення ефективності індивідуальної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 11(29). С. 306–316. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/5496>
3. Погореленко А. Штучний інтелект: сутність, аналіз застосування, перспективи розвитку. *Економічні науки*. 2018. Випуск 32. С. 22–27.